

RAATUSE KOOLI ÕPETAJATE REFLEKTSIOON PROJEKTILE „NORDIC CULTURAL LANDING – BREAKING THE BORDERS“

5.06-10.06.18 osalesin esmakordselt projektis, mis viis meid Fääri saartele. Tutvusime sealse Strenduri koolieluga. Personal u 18 inimest ja õpilasi u 120. Koolimaja ise suhteliselt suur ja avar. Kahjuks ei näinud olukorda, kus oleks korraga koolis 120 õpilast. Iga hommik algab palvega. Olemas võimalused aktiivseteks vahetundideks: võimla, koridorid ja koolimaja ees asuv palliplats. Suur pluss koolis oli ka bassein, mis annab võimaluse ujuma õppimiseks. André sõnul ei oska väga paljud sealsed inimesed ujuda, sest selleks puudub lihtsalt võimalus. Ookeanivesi ju nii külm, mis kuidagi ei kutsu kohalikke suplema, aga meie hulgas oli ikka mitmeid, kes külma trotsides end sisse kastsid ☺.

Tundubki, et nende koolile on oluliseks aktiivne eluviis, kuid toitumine pigem ei toeta tervislikke eluviise. Koolis ei saa koolilõunat, mis on kummaline, sest meie koolides on äärmiselt oluline pakkuda õpilastele sooja toitu.

Õpilaste ja õpetajate suhted vabad. Ei ole nõ sellist klassikalist lähenemist, et õpetaja on kuidagi õpilastest kõrgemal seisev. See mulle meeldis. Peab olema vastastikune austus ja seda ma proovin oma tundides ka rõhutada. Tundub, et seal see toimis, sest üldiselt, kui oli õpetaja aeg rääkida, siis õpilased ka kuulasid ja toimisid vastavalt õpetaja öeldule.

Tore on see, et arvestatakse erinevate õpilaste võimetega. Seda näiteks raamatute tasemetega. Küsitav on asjaolu, kas iga nt 4.-5. klassi õpilane suudab ise adekvaatselt hinnata, millisel tasemelt ta hetkel on, sest õpilane peab ise tegema vastava valiku.

Avatud õpiruum oli ehitatud minu mäletamist mööda 2013.a, mis oli omanäoline ja ilmselt nende vajadusi arvestav. Saime käia tunde vaatamas, kuid kohati valitses avatud õpiruumis kaos ja seda vaid 15 õpilasega. Tore on see, et kohe tegeletakse probleemidega (meile ei selgitatud, mis probleemi lahendati), kuid kogu klassi õppetöö lükkus seetõttu pool tundi edasi. Mis funktsioon on abiõpetajal? Õpetaja oleks võinud enne probleemiga tegelema hakkamist anda õpilastele töö kätte, sest tegemist oli iseseisva tööga ja alles siis probleemi lahendada, sest aeg on raha. Milleks niisama see tuulde loopida? Abiõpetaja oleks saanud seni õpilasi suunata/valvata jne, kuid nii ei toimitud.

Kahjuks ei näinud me olukorda, kui avatud klassiruumis on mitu klassi koos. Kuidas siis see toimib ja kuidas on õpetajate koostöö seejuures? See oleks mind eriti huvitanud, sest meid endid ootab selline olukord ees.

Avatud õpiruum tekitab minus elevust. Pole ise kunagi saanud sellistes tingimustes õppida ja muidugi ammugi mitte õpetada. Tahakski olla nõ grupijuht, kes suunab õpilasi, mitte ei pea ma olema üks suur teadmiste kogum ja ainult ette söötma õigeid vastuseid. Õpilased saaksid ise avastada ja arendada ka rühmatöö oskust. Oluline muidugi ka see, et näiteks tugevamad õpilased saavad aidata nõrgemaid. Nii ise õpetades ja koos arutledes teadvustavad nad endale palju rohkem. Kasu nii õpetajatele kui ka õpilastele endile kordades suurem.

Huvitav oli see, et terve päev tundus vaheldusrikas ja kella ei vaadatud. Natukene üht ja natukene teist. Minu meelest võib-olla liigagi kiire üleminek. Kahjuks ei oska kommenteerida, kui efektiivne see on, sest tundub, et seal koolis väga ei raporteerita õpilaste edasijõudmist ning miks ja kuidas midagi tehakse. Kohalikud õpetajad tegid suuri silmi, kui nägid, millised on meie Tiiu kirjutatud tunnistused oma õpilastele.

Teemapõhise õppe peamine eesmärk on toetada tervikliku ja aktiivse ühiskonnaliikme kujunemist, mistõttu on äärmiselt oluline õpetada teemapõhiselt. Fääridel oldud aeg oli nii lühike, et nende meetoditest ülevaate saamine oli äärmiselt pinnapealne, kuid tundub, et neil ei ole suurt survet, kuna kõigile soovijaile on garanteeritud koht ülikoolis ja seetõttu saavad võtta aega, katsetada jne.

Usun, et igasugune teemapõhine õpe on oluline, sest see tõstab motivatsiooni positiivsete emotsioonide läbi. Teemapõhise õppe õnnestumiseks on vajalik õpetajate koostöö, mida Fääridel ei näinud ja ka meil pikk tee minna (meie teemanädalad on seda näidanud, kuigi minu meelest suur samm astunud ja vaatamata kõigele, on need väga ägedad). Usun, et mida nooremad õpetajad, seda parem võiks olla tulemus. Noored on ikka altimad võtma riske ja katsetama uut ja huvitavat. Pole üldse ammu, kui käisin ise üldhariduskoolis. Iga õppeaine oli omaette ooper ja erinevate ainete sidumisest võis ainult unistada. Oluline on ka õpilaste koostöövalmidus. Ei tohi ka unustada erinevate teadmiste omavahelist lõimimist, mis aitab palju paremini mõtestada erinevaid protsesse. See kõik aitab arendada analüüsi ja järelduste tegemise oskust.

Kohalikus koolis kasutati palju tahvelarvuteid. Minule meeldiks väga, kui saaksin ka õppetöös kasutada tahvelarvuteid, sest see võimaldaks erinevate võimetega õpilasi diskreetselt õpetada nende võimete kohaselt. Seal tundus samuti see toimivat.

Huvitav oli see, et kella ei jälgita. Kui õpilased tahavad tegeleda kauem spordiga, siis on neil see võimalus olemas. Ilmselt on sealsed õpetajad sellega harjunud, sest erilist tundide ettevalmistamist me ei kohanud. Selline vaba õhustik ja tehaksegi nii, kuidas läheb. Ranged raamid puuduvad. Ülikoolis on ikka õpetatud, milline peaks olema tunni ettevalmistus: sissejuhatus, sisu, kokkuvõte. Sellist nõ klassikalist skeemi seal ei kohanud.

Kooli personal kasutab LP-mudelit, mida on praktiseeritud juba 6 aastat. Selle mudeli puhul lahendavad õpetajad kollektiivselt probleeme. Kusjuures probleemiga tegelevad pigem need, kes ei ole ise otseselt selle õpilasega seotud. Probleemi vaadeldakse kolmest vaatenurgast: keskkond, ühe klassi õpilased, individid. Alustuseks on vaatlusperiood kaks nädalat, mille käigus kogutakse informatsiooni, mida siis analüüsitakse ja pakutakse välja lahendusi. Kõik õpetajad peavad kokkulepetest kinni ja toimivad vastavalt sellele. Kui vaja, siis tuleb teine õpetaja vaatama tundi ja annab oma nõuanded edasi. Vanemate kaasamine on kõige viimane etapp, kui üldse see vajalikuks osutub. Paljudel juhtudel suudetakse probleem lahendada vanemate kaasamiseta. Ühe probleemiga tegeletakse 8 nädalat. Tutvusin selle mudeliga esmakordselt ja tundub, et tasub ehk proovimist.

Meie peaksime ka nagu ülal kirjutatud, parandama koostööd ja samuti probleemide puhul ajama sama rida, st pidama kokkulepetest kinni. Seni on tundunud, et korraks ehk peetakse kinni nii nagu kokku lepitud, kuid kokkulepped kipuvad töö käigus ununema ja hiljem analüüs/kokkuvõtte puudub. Samuti võib see nõ ühte rada käimine jääda informatsiooni vähese liikumise taha.

Kokkuvõtteks

Maailm on nii kiiresti muutuv ja mulle meeldibki idee, mida ka ülikoolis juurutatakse-õpetaja ei pea olema keegi, kes topib lastele tarkust pähe. Ta peab olema teenäitaja, kuidas mingit probleemi lahendada. Õpilased jõuavad ise lahendusteni. Nii õpetajal kui ka õpilasel on lubatud eksida, sest eksimustest õpitaksegi enim. Tundub, et Strenduri koolis nii püütaksegi teha. Õpetaja õpetamist nägime ju väga vähe. Õpilased ise tegid omal tasemel ülesandeid ja ilmselt ei pidanud end keegi halvasti tundma, et ei saa hakkama. Milleks nõ sandistada õpilasi sellega, et pakkuda neile ülesandeid, millega tublimad saavad hakkama, aga nõrgemad mitte. Ikka püüda aidata igat üht omal tasemel ja seda võimalikult delikaatselt. Strenduris olid sellele abiks raamatud ja tahvelarvutid. Õpilased on sellega harjunud ja keegi ei näita seetõttu teise peale näpuga.

Tundub, et õpilased ja õpetajad võtavad suhteliselt vabalt ja kõik on sellega harjunud. Üllatav ja tore oli see, et kõik kellega kohtusime, oskasid inglise keelt. Kiitused! Nii meie seltskond kui ka kohatud inimesed on väga toredad ja muutsid reisi veel eriti nauditavaks.

Oli äärmiselt tore nädal. Intensiivne ja väsitav, kuid palju huvitavat pakkuv. Väga silmaringi avardav oli külastada sealset kooli, muidugi omaette kogemus oli vallutada 400-meetrine mägi, näha trolle, külastada spordikeskust, käia ookeanil kalastamas (mis oli minu jaoks veel eriti raske, aga see ei tähenda, et vähem oluline kogemus) jne.

Algaja õpetajana väga hariv ka looduse seisukohalt (taimestik, loomastik, veestik, maastik jne).

Minu varasemalt sõnastatud eesmärgid said 99% ulatuses vastused. Õpetajate koostöö kohta saime aimu LP-mudeli rakendamisel, kuid näiteks avatud õpiruumi puhul mitte, sest seda olukorda me ei näinud.

Aigrid Kõõra

Mõeldes tagasi Fääri koolielule, nii palju kui seda nägin ja sellest kuulda sain, meenub järgmine:

- 1) üliarahulik tempo ning paindlikkus nende tegemistes – kui mõni probleem (nt õpilasega) vajas lahendamist, siis sellega tegeletigi kohe ja võimalusel lahenduseni, muu ootas seni oma aega; kui lapsed olid mänguhoos, siis lubati neil lõpuni mängida ja alles seejärel jätkati tunniga. Ja tundus, et see toimis – varem või hiljem sai kõik vajalik tehtud. Üllatav oli ka see, et niikaua kui õpetaja lahendas ühe õpilasega mingisugust olukorda, tegutsesid/mängisid teised iseseisvalt ja vaikselt (võimalik, et oma osa oli ka meil kui juures viibinud külalistel).

Õppimiskohaks meile on sealne õpetajate koostööoskus – koos koostatakse tunniplaani, seatakse eesmärgid, pannakse paika tegevuskava. Õppeeesmärgid, mida õpilastele tutvustatakse, on seatud lühikese perioodi peale (ca 2 nädalat, meil enamasti paar kuud, trimester või poolaasta). Näiteks algklassides oli seinal tabel, kuhu õpilased said ise oma eesmärkide täitmumist/omandamist märkida (osaliselt omandatud = /, omandatud = X).

Inspireeriv ja mõtlemapanev on nende koolikorralduses see, et 1. ja 2. kooliastmes ei hinnata ega kirjutata hinnanguid, küll aga teevad õpetajad endale märkmeid ning viivad koolaasta jooksul vähemalt kahel korral läbi arenguveestluseid. Kas ka meil võiks see nii toimida? See on mõtlemise koht...

Fääridel on suur rõhk pandud emakeele oskusele, millest lähtuvalt toimuvad (kui mitte igal aastal, siis vähemalt üle aasta) tasemetööd, et fikseerida õpilase hetke tase. Huvitav oli ka riiklikult väljatöötatud lugemistasemete süsteem ehk välja on antud kaheksas tasemes hulk erinevaid juturaamatuid, milledele on peal taseme mäрге (erinevat värvi krabi). Raamatud olid asetatud vastavalt tasemetele kastidesse ning tundide ajal kasutati neid lugemisülesannete täitmiseks – nt õpilane valis oma tasemele vastavate raamatute seast meelepärase, luges umbes 15 min ning seejärel täitis loetu kohta õpetaja poolt koostatud küsimustiku. Kuna meie vaatlesime tunde reedesel päeval ja see on Fääridel õppetöö mõttes nõ “lihtsam” päev, siis nägin ainult raamatu valimist ning lugemist, küll aga mitte töölehe täitmist.

Küll aga õnnestus sel päeval näha tundi avatud õpiruumis – õpilaste jaoks oli valmis kaheksa töötuba, kus sai lahendada erinevaid õpetaja poolt ettevalmistatud ülesandeid. Mille järgi 4-liikmelised grupid moodustati jäi arusaamatuks. Kõik töötoad õpilaste vähese arvu tõttu (ca 15) kohe ei täitunud, kuid lapsed said hiljem kõik läbi käia. Nii palju kui vaatluse põhjal aru sain: matemaatika grupis harjutati tahvelarvutis 8-ga korrutamist (matemaatika veebikeskkonnas matematikfessor.dk) – mõnevõrra üllatuslik, et Fääridel 4. ja 5. klassis alles sellel tasemel korrutamist õpitakse, küll aga tuleb kiita nende inglise keele oskust (see on küll mõtlemisekoht meile); keelegrupis olid osalejatele jaotatud ülesanded – üks luges midagi, kaks koostasid dialoogi ja üks pani selle kirja; lisaks olid veel Kahoot'i mäng, Padlet'is kirjutamisülesanne, mingisugune kuulamisülesanne ja erinevate arvutusülesannete lahendamine.

Vaadeldav klassikooslus oli huvitav seetõttu, et parasjagu toimus mõnenädalane eksperiment – klassi moodustasid ainult 4. ja 5. klassi poisid, et parandada nende sotsiaalseid oskuseid, eelkõige nende omavahelist läbisaamist. Tüdrukud viibisid samal ajal kusagil mujal koolis või laagris (läks tõlkes kaduma).

Kuna kool oli ka juba suvevaheajale mineku meeleolus – paljud klassid olid väljasõitudel, siis kahjuks jäi nägemata see, kuidas koolis nõ täisvõimsusel töö

käib, ka ei õnnestunud veeta tervet päeva ühe klassikollektiivi juures, kuid tänu vestlusringile sai nende tegemistest laias plaanis kuulda.

Vestluses algklassiõpetaja ja õpiabiõpetajaga sain teada, et õpet viiakse läbi tasemeõppena (nii nagu meilgi sügisest olema hakkab) – küllaltki ruttu peale kooli algust selgitatakse välja õpilaste tasemed põhiainetes ning vastavalt sellele moodustatakse kolm gruppi. Kui õpilane ise soovib, võib ta üle minna kõrgema taseme gruppi – kui saab hakkama, jätkab seal, kui mitte, saab tagasi, kuigi nende praktikas pole seda veel ette tulnud, et keegi allapoole tagasi oleks liikunud. Nõ nõrgemate või rohkem abi vajavate õpilaste gruppidega viib tunde läbi peamiselt õpiabiõpetaja. Lisaks on kaasatud ka abiõpetajaid. Sain niimoodi aru, et aegajalt moodustatakse grupe ka nõ miksides erinevate klasside õpilasi (nt 1., 2. ja 3. klass) (nii nagu meil projektipäevadel oli).

Silma jäi ka õppimist toetav keskkond, muuhulgas nõ “rääkivad seinad” – klassides ja koridorides olid seintel erinevad õppepostrid (kalad, liblikad, taimed, linnud, maakaardid, korrutustabel, tähestik jmt). Tänu kalasid tutvustavale postrile õnnestus ära määrata kalaliik, mida meile õhtusöögiks pakuti, kuna lisaks fääri keelele olid kalade nimetused kirjutatud ka taani, inglise ja ladina keeles.

- 2) võimalused liikumiseks – eriti tähelepanuväärne oli minu arvates võimalused ja rõhuasetus akrobaatikaks – köied, kitsed, poomid, erinevad batuudid jmt (nii kooli võimlas kui külastatud spordisaalis). Lisaks oli koolimajas õpilastele loodud veel mitmeid liikumistegevuste võimalusi – nt lauatennis, käsipall (ühes koridoris), jalg- ja korvpall õueväljakul ning ujula.

Hea nipp – seintel võis näha liikumisplaani vahetundideks – mis klass millisel kellaajal kusagil võis viibida. Sain nii aru nii, et vältimaks ebavõrdseid jõupositioone, viibisid nooremad ja vanemad klassid palliplatsil ja/või võimlas eraldi. Neil päevil viibis õpilasi koolis vähe, seetõttu ei näinud kahjuks kuidas see kõik igapäevaselt toimib, kuid vestlustest õpetajatega selgus, et tavaliselt viibib juures ka korrapidajaõpetaja, kes hoiab toimuval silma peal ning

sekkub/juhendab ainult vajadusel. Lisaks pidavat vanemad õpilased aegajalt noorematega erinevaid liikumismänge läbi viimas käima.

Ehk jõuame ka meie oma koolis selleni, et kõiki vahetundide liikumistegevusi ei pea alati nõ ära korraldama, vaid lapsed toimetavad ise oma loovust rakendades (see ei tähenda muidugi, et õpetajatest kedagi juures ei viibiks).

Üllatav oli ka jalgpalliväljakute rohkus võrreldes rahvaarvuga – kui Tartus on 100 000 elaniku kohta minu teada 4 väljakut, siis Fääridel, kus on elanikke poole vähem, nägin ma kahe küla ja ühe linna peale juba 4 väljakut. Palju neid siis veel kokku võib olla, ei tea, kuid selge on see, et jalgpall on seal üks enim harrastatavaid spordialasid. Head koostööd lapsevanematega näitas näiteks see, et vanemad viivad lastele trenne läbi, ilma selle eest tasu saamata.

Mida meie lapsed õppisid?

- 1) suhtlemine – nõ silmast silma ja enamasti võõrkeeles;
- 2) vaba aja veetmine koos kaaslastega ja peamiselt värskes õhus - puudusid kino, kaubanduskeskused, TV jmt-d segavad faktorid;
- 3) said teadmisi/kogemusi Fääride kultuuri kui looduse kohta – rahvustoidud, -riided, lambakasvatus, kalastamine ookeanil, mägimatk ning läbi erinevate tegevuste, said tundma iseennast – kui võimekas oldi märke ronimisel, kuidas ja kas taluti ookeanil seilamist, kui julgelt prooviti rahvusroogasid ning kuidas üldse tuldi toime kodust eemal viibimisega, lennujaamades, rahaga ümberkäimisel jne.

Projektitegevuse välised AHHA-elanused:

- 1) ilma metsata, kuid ometi erakordne loodus – mäed ja vaated kõrgelt kaugusesse, seilamine ookeanil – lunnide pesitsuspaigad, lõputu silmapiir; karastav suplus 8-kraadises vees; suhteliselt liigivaene maismaafauna, kuid see eest rikkalikum (kui esialgu tundus) flora;
- 2) lambad – igal pool, ka väga ekstreemsetes paikades (nt järskudel kaljunõlvadel) ja üllatus oli seegi, et lambad saavat seal paremini hakkama kui kodukitsed;

- 3) väga soojad ja sõbralikud inimesed, kes tervitasid ja soovisid suhelda, tänu kelledele sain tublisti harjutada oma inglise keele oskust;
- 4) kuidas fäärlased uisutavad – juhul kui talvel peaks temperatuur miinustes olema ja teedele tekib jää, „uisutavad“ kohalikud ehk liuglevad saabastes sõitva auto taga köiest kinni hoides.

Väga tänulik projekti kaasamise eest,
Kristiina Pavlenko

Üllatav oli see, et Fääridel liigutakse väga palju ja kõik on aktiivsed. Sportlikud tegevused on igati au sees. Seoses liikumisega jäi saartelt meelde, et liikumiseks koolipäeva jooksul oli loodud piisavalt võimalusi ja väljakutseid. Meeldis see, et õpilased said ise oma tegevust planeerida ja organiseerida. Laste jaoks oli küll liikumisplaan, mis ruumis või millisel väljakul keegi kooliastmeti on, aga nad pidid ise omale seal tegevust leidma. Õpilased olid aktiivsed ja tegutsesid.

Jalgpallis löid meeleldi kaasa ka Eesti õpilased. Rakendatud on ka seda, et suuremad õpilased tegelevad väiksemate õpilastega. Meelde jäi võimlemissaal, kus sai rakendada akrobaatilisi elemente. Kaks pikka seinat olid varbseinad ronimiseks ja erinevate harjutuste sooritamiseks ning saalis rippusid köied (vähemalt kaheksa). Huvitav oli ka see, et pärast koolitunde käivad suurem enamus õpilastest trennides. Sageli on treeneriteks vabatahtlikud lapsevanemad.

Mind huvitas õppetöö tasemerühmades. Kahjuks ei olnud võimalust külastada nooremate õpilaste koolitunde. Õnneks oli võimalus kuulda õpetajatelt kuidas õppetöö käib. Tasemerühmad moodustatakse juba sügisel. Matemaatika ja emakeele tasemerühmad on erinevad, sest laste võimekus on erinev. Mõni õpilane võib olla nutikas matemaatikas, aga emakeeles osutub nõrgaks ja mõnel vastupidi.

Kui laps tunneb, et ta saab hakkama järgmises tasemerühmas, siis on tal võimalus rühma ise vahetada ja järgmises tasemes end proovile panna. Õpiabi õpetaja abistab

lapsi kõige nõrgema tasemega rühmas. Mõnikord on nad koos klassiga, aga mõnikord õpivad ka teistest eraldi. Õpilastel on seintel tabelid enesehinnanguks. Tabelisse on märgitud teemad (oodatavad õpitulemused). Kui õpilane tunneb, et ta on selle materjali omandanud, teeb ta tabelisse ristikese.

Huvitav oli see, et õpetajad ei anna lastele kuus esimest kooliaastat kirjalikku tagasisidet. Tunnistusi ei saa, hinnanguid ei kirjutata. Küll aga viiakse läbi arenguveestlusi lausa kaks korda õppeaasta jooksul. Õppeaasta jooksul teevad õpetajad märkmeid vaid enda jaoks.

Väga suurt rõhku pannakse seal emakeele õppimisele. Õpilased loevad raamatuid, mis on juba riiklikult välja töötatud erinevate lugemistasemete kaupa (tasemeid on kaheksa). Lugemine on korraldatud nii, et nädala sees loevad lapsed eesmärgistatult, et hiljem täita õpetaja koostatud töölehti. Reedeti loevad lapsed lihtsalt oma tasemele sobivaid raamatuid. Need raamatud on õhukesed ja mõni õpilane jõuab lugeda ka mitu raamatut. Reedeti õpetajad tagasisidet ei anna. Meie vaatasime tunde reedel. See oligi nii, et õpilased lihtsalt lugesid.

Matemaatikas õpiti korrutamist tahvelarvutites olevate mängude ja programmide abil. Pisut üllatav oli see, et alles 4.- 5. kl. õpiti 8-ga korrutamist. Avatud õpiruumis kasutati töötubasid, kus igas erinev ülesanne. Selline töö ei ole mulle võõras ega uus. Olen ka ise töötubasid teinud.

Tegutsedes ja elades nädal aega koos Fääri saarte õpilastega õppisid meie õpilased kindlasti rohkem inimestega suhtlema, olema avatumad. Seda juba seepärast, et puudusid kaubanduskeskused, kinod ja neti kasutamise võimalused olid piiratud. Kindlasti tuli selline reis kasuks ka keelepraktika osas. Õpilased pidid ise erinevates situatsioonides hakkama saama. Eesti lapsed õppisid ennast rohkem tundma erinevates olukordades (kalapüük, mäed, mängud).

Üllatas kohaliku rahva sõbralikkus, abivalmidus, viisakus (aedadest möödudes teretati meid). Muidugi ka see, et kui midagi küsisime, siis juba teati, et meie oleme need Eesti õpetajad. Neil on väga ilusad rahvariided ja kummalised rahvustoidud, (hülgeleha, vaalaliha, vinnutatud lambaliha jne.), mis eestlaste maitsemeelele pisut harjumatud

on.

Imestama pani ka see, et neil on nii palju jalgpalliväljakuid (võrreldes Tartuga). 120 õpilasele oli see koolimaja, kus viibisime, nii suur. Abiõpetaja roll jäi selgusetuks. Ta oli tunnis, aga praktiliselt ei sekkunud õppeprotsessi, kuigi minu silm haaras neid õpilasi, kes oleksid abi vajanud. Huvitav oli näha õpilasi pärast koolitunde kaupluses töötamas. Halvaks üllatuseks oli kohalike õpilaste lohakuks. Riided vedelesid kohati põrandal, jalanõud olid laiali.

Loodus oli imeline - võrratud mäed, huvitavad lilled mäenõlvadel. Seal ei läinud öösel pimedaks.

Ilusad linnud, keda polnud õnnestunud varem näha, pean silmas lunne. Võimas spordisaal Runavikis, kuhu mahub pool küla sportima.

Mida üle võtta? Ehk siis seda, et meie võiksime oma koolis ka eesmärgid seada lühema aja peale. Näiteks püstitaks 2-3 nädala eesmärgid ja lapsed võiksid juba omandatud eesmärkidest tabelitesse märkmeid teha. Seda on meil juba tehtud, aga võiks uuesti rakendada, et vanemad õpilased tegelevad noorematega (näiteks liikumistunnis).

Elurütm Fääridel tundus rahulik. Kõikidel oli aega. Õpetajad istusid, sõid ja suhtlesid rahulikult õpetajate toas, kiiret polnud kuhugi. Õpetajate riietusstiil oli minu jaoks pisut häiriv. Seljas peen siidist pluus ja jalas dressipüksid. Jäi mulje, et õpetajad ise tundsid end sellises riietuses hästi ja see ongi oluline.

Täna võimaluse eest osaleda selles projektis ja kogeda elu Fääri saartel.

Tiiu Putrolainen

Fääri koolielust meeldis, et keegi ei lugenud aega, tundus et ajakulgemine on muretu, stressivaba. Kahjuks ei näinud me tervet kooli reaalselt töötamas, võib-olla on minu

arvamus väga subjektiivne. Üllatas, et õpilased vahetunnis lähevad õue vabatahtlikult ja tulevad sealt ka õigel ajal tagasi. Samuti oli natuke kummastav, et nii modernse koolimaja ja arvestatava õpilaste arvu juures, ei ole mõeldud sooja toidu pakkumise võimaluste üle. Kahju oli vaadata lapsi einestamas plastkarbist. Koolikeskkonnast avaldasid muljet avarad valgusküllased ruumid. Inspireeris tegevuste võimaluste rohkus, mida saaks kasutada avatud õpiruumis. Meeldis töötajate ja juhtkonna vahetu sõbralik suhtlemine.

Minu üks eesmärkidest oli õppida enda õpilasi tundma kooliväliselt, näha nende tugevusi-nõrkusi elulistes situatsioonides, kuidas saavad hakkama suhtlussituatsioonides, mida peaksime koolis teisiti tegema. Isiklikult tekkis päris palju mõtlemisainet. See eesmärk sai täidetud.

Teine eesmärk oli saada teada, kuidas on korraldatud Fääri kooli päevakava, näha mõnda töötavat fragmenti. Selle eesmärgi täitmine ei õnnestunud – ei suutnud pilti paika panna. Tehtud kokkulepped hästi ei töötanud. Üheks põhjuseks toodi, et meiega tegeleval õpetajal ei olnud aega, sest tal oli tarvis lahendada probleeme ja suhelda individuaalselt õpilastega, mis antud hetkeolukorras oli ka igati aktsepteeritav käitumisviis.

Terve selle nädala moto võiks olla „Tasa sõuad, kaugele jõuad, ja kui ei jõua, pole hullu.“ Kõiki asju saab koolis teha rahulikult, kiirustamata kui süsteem seda toetab. Fookuses peab olema laps ja kõik temaga seonduv. Minu järelmus – Eesti kool on õpetajast teinud rööprähklejast antikangelase.

Haridusuuendustest tundus LP- mudeli rakendamine koolis väga efektiivne. Kool panustab üksikindiviidi arengusse muljetavaldavalt. Kuigi antud koolis puudusid psühholoog ja karjäärinõustaja, saadi oma jõududega kenasti hakkama. LP-puuduseks toodi välja pikaajalist protsessi mõju saavutamiseks ning õpetajate tahtmatust muutuda. Tundub kuidagi tuttav ka Eesti koolile.

Kuna koolil puuduvad õpikud õppetööks, siis tundus hea mõte olevat lugemisoskuse arendamiseks erinevate tasemega ilukirjanduse kasutamine, mis on riiklikult kirjastatud. Positiivne väljund on kindlasti abiõpetaja kasutamisel tunnis. Antud tunni

kontekstis, mida meil õnnestus näha, ei olnud tugiisik just kõige aktiivsem abistaja. Loodetavasti on tal tavatundides olulisem roll täita.

Erinevuseks meie ja nende kooli juures on õpilastele tagasiside mitteandmine kirjalikus vormis. Õpilase kohta andmete kogumiselt on meie kool kõvasti ees.

Meie õpilased said sellel nädalal kindlasti hea suhtlemiskoolituse kuigi saadi hakkama ka lihtsate „yesside“ ja „nõudega.“ Kindlasti kasvas õpilastes motivatsioon õppida inglise keelt. Small-talk oskused vajavad enam tähelepanu.

Üllatuseks olid kooli iga hommikused palveminitid, kristlike väärtuste fookusesse tõstmine ja kogukonna tugev ühte hoidmine.

Sügavaim mulje projektivälistest tegevustest - lambad. On auasi kogukonnas omada kas või 5-pealist lambakarja. Kuigi liha ja villa kvaliteet on küsitav, peetakse lambakasvatamist traditsiooni edasikandjaks ja sellest naljalt ei loobuta. Kohaliku põllumajandusametniku sõnul võiks maastikutüüp väga hästi toetada ka efektiivset hanekasvatust.

Ja ikka vaalad... „ritual slaughter of pilot whales“... ei tundunud vajaduspõhine, saared ei ole näljas.

Vahva oli osaleda eeslauljaga ringmängu tantsus, kus kõik õpilased said osa saarte vanast kultuuri traditsioonist ning imetleda kohalikke rahvariideid.

Projekti-või teemapõhine õpe selles koolis. Tahvlite vm IT vahendite olemasolu korral on see hästi rakendatav. Saab kasutada ülesandeid erinevate raskusastmetega, igal õpilasel on jõukohased ülesanded. Praktilised järeldused nähtust – tuleb hästi planeerida rühmategevusi, arvestada grupi dünaamikat. Iseseisvad ülesanded nt lugemisminutid, tuleb eesmärgistada ja leida tegevusele väljund.

Kõige tobedam asi, mis meenub saarel oldud ajast, oli meie dispuut õpilaste

lambatapmise pealtvaatamise kohta ja tehtud otsus – neid mitte lubada. Järgmisel õhtul mindi „massacre of whales“ vaatama koos peredega...

Me arvame, et suudame enda ja teiste elus kõike normeerida, kuid tegelikult ei näe me pooltoone ja jumalat ei ole alati kodus...

Aga siiralt tänan, Rene, võimaluse üle külastada seda hunnitut saareriiki, võtta aeg maha, korrastada enda mõtteid ja lasta ajal endast läbi voolata...

Aitäh Sulle!

Aire Rillo